

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

formujúca myseľ i srdce

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok, www.pf.ku.sk , tel.: +421 44 432 6842

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABLITAČNÚ PRÁCU

Meno a priezvisko: Mgr. Michaela Skyba, PhD.

Názov habilitačnej práce: **Teoretické východiská školskej sociálnej práce na Slovensku**

Oponentka: prof. PaedDr. Anna Hudecová, PhD.

Vedný odbor: 3.1.14 sociálna práca

Formálna stránka práce a práca s odbornou literatúrou:

- práca má 189 strán vrátane zoznamu literárnych prameňov.
- habilitačná práca má teoreticko- výskumný charakter.
- autorka využila bohatý repertoár našej i zahraničnej literatúry, ktorú vhodne interpretuje, pri citovaní rešpektuje súčasné platné smernice o citovaní a písaní prác takéhoto typu.
- bohatý poznámkový aparát poskytuje pre čitateľa ďalšie možnosti orientácie v danej problematike.

Aktuálnosť zvolenej témy a naplnenie stanovených cieľov

O aktuálnosti zvolenej témy svedčí fakt, že súčasná pozícia sociálnej práce je poznamenaná jej „nevykryštalizovanosťou“, teda nejasnou víziou o jej charaktere, poslaní a špecifikách. Práve táto skutočnosť sa premieta do vnímania potrebnosti tejto vednej oblasti a takisto jej opodstatnenosti v praxi. Napriek tomu, že to nie je problém, ktorý by sa dotýkal len podmienok Slovenska sa autorka podujala v monografii predstaviť teoretické východiská školskej sociálnej práce, ktoré by prispeli k tvorbe nových poznatkov v oblasti postmodernej inštitucionalizácie sociálnej práce. Vníma to ako jedno z východísk pre porozumenie

možnostiam a podmienkam „**vykryštalizovania**“ školskej sociálnej práce v rámci Slovenska. Z týchto dôvodov považujem predloženú habilitačnú prácu za aktuálnu.

Obsahová a metodická stránka habilitačnej práce :

Posudzovaná habilitačná práca sa obsahovo zaoberá problematikou teoretických východísk školskej sociálnej práce v podmienkach Slovenskej republiky. Monografia je výstupom z výskumného projektu VEGA č.1/0288/17 s názvom „Faktory inštitucionalizácie školskej sociálnej práce“. Autorka v monografii analyzuje teoretické východiská školskej sociálnej práce, ktoré dopĺňa vedecko – výskumnými zisteniami. Odborná závažnosť problematiky súvisí s tým, že autorka venuje pozornosť doteraz menej spracovaným a nedostatočne akcentovaným teoretickým rámcom, ktoré môžu byť usmerňujúce pre prax školskej sociálnej práce. Jadrom práce je analýza vybraných teórií, ktoré reflektujú postmoderné výzvy a požiadavky spojené s potrebou koncentrovať sa na efektívne využívanie zdrojov, silné stránky a koncept reziliencie. Za významné v tejto súvislosti považujem skutočnosť, že autorka akcentuje aktuálnosť reziliencie v rámci problematiky sociálnej exklúzie a rizikových skupín detí. Perspektíva silných stránok predstavuje zmenu a odklon od toho čo je vnímané ako patologické, k zmene ktorá je postavená na koncepte silných stránok. Tieto teoretické východiská predstavujú náhľad na problémové situácie detí z hľadiska holistického prístupu.

V ďalšej časti monografie autorka venuje pozornosť aktuálnym výzvam pre teóriu a prax školskej sociálnej práce. Východiskom je jej konštatovanie, že školská sociálna práca intervenuje na priesečníku systému školy, rodiny a sociálneho systému, a preto je dôležité zamerať pozornosť na poznanie aktuálnych výziev týchto navzájom prepojených sfér. V rámci tejto úlohy poukazuje na pretrvávajúce problémy súvisiace s riešením otázok inkluzívneho vzdelávania a multikulturality v rámci školského systému ako aj nefunkčnej spolupráce školského a rodičovského systému. Táto spolupráca je často upriamená na situácie, ktoré sa orientujú len na riešenie problémov. Absentuje výraznejšia participácia a pravidelný kontakt školy s rodinami detí. Analýza jednotlivých systémov vyúsťuje do konkrétnych záverov, ktoré zdôvodňujú potrebu etablovania školskej sociálnej práce. V rámci spracovania tejto časti práce pozitívne hodnotím jej výraznú orientáciu na zdôvodnenie a objasnenie viacerých problémov,

ktoré sa premietajú do teórie i praxe sociálnej práce, a z ktorých je potrebné vychádzať pri zdôvodnení etablovania školskej sociálnej práce. Precízne spracovanie uvedených problémov odráža veľmi dobrú orientáciu autorky v nepopierateľne zložitej problematike súvisiacej s etablovaním školskej sociálnej práce. Je to predovšetkým problém identity sociálnej práce v postmodernej spoločnosti, problém manažerizmu v sociálnej práci, ktorý tiež prispieva k spochybňovaniu autonómie sociálnych pracovníkov. Autorka poukazuje aj na ďalšie problémy, ktoré sú prekážkou pri inštitucionalizácii školskej sociálnej práce u nás.

Výskumné zistenia sa dotýkali viacerých oblastí súvisiacich s predmetnou problematikou. Išlo o zodpovedanie otázok zameraných na zistenie faktorov inštitucionalizácie školskej sociálnej práce u nás v období postmodernity.

Na základe uvedeného si dovoľujem položiť otázky autorke habilitačnej práce:

- Aktuálnou výzvou pre sociálnych pracovníkov sú zraniteľné skupiny detí (deti z rôznych kultúrnych a sociálnych prostredí), ktoré sú ohrozené sociálnou exklúziou. Ak koncept resiliencie vnímame v kontexte pôsobenia rôznych systémov a ich vzájomnej interakcie aké konkrétne úlohy školskej sociálnej práce by ste považovali za najdôležitejšie pri optimalizácii interakcie jednotlivých systémov(rodíčov, žiakov a ostatných inštitúcií)?
- Čo považujete za špecifický prínos (aj na základe teoretickej analýzy a realizovaného výskumu) školskej sociálnej práce pri riešení problémov. V čom percipujete ich nezastupiteľnosť v tíme ostatných profesionálov?
- Aká je Vaša predstava zefektívnenia pregraduálnej prípravy študentov (budúcich sociálnych pracovníkov) v kontexte skvalitnenia ich argumentačných schopností a rozvoja kritického myslenia?

Prínos práce

Prínos habilitačnej práce vidím hlavne v tom, že habilitantka poukázala na viaceré problémy súvisiace s postmoderným poňatím sociálnej práce. Na základe teoretickej analýzy a výsledkov výskumu zamerala pozornosť aj na pregraduálnu prípravu sociálnych pracovníkov. Zdôraznila, že výraznejšiu pozornosť v rámci pregraduálnej prípravy je treba venovať rozvíjaniu argumentačných schopností študentov a študentiek, schopností vedieť obhájiť svoju pozíciu, schopnosti vecne argumentovať a presvedčiť ostatných o svojej špecifickosti a originalite pri riešení problémových situácií.

Záver:

Habilitačnú prácu s názvom Teoretické východiská školskej sociálnej práce na Slovensku Mgr. Michaely Skyba, PhD. odporúčam prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť akademický titul docentka v študijnom odbore 3.1.14 Sociálna práca.

V Ružomberku dňa 3. 02.2020

prof. PaedDr. Anna Hudecová, PhD.

